

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3177/2016. (IX. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a közúti árufuvarozáshoz, személyszállításhoz és közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése estén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatokról szóló 156/2009. (VII. 29.) Korm. rendelet 5. melléklet 5. táblázat negyedik oszlopa „bírsággal érintett cselekmény elkövetéséért felelőssé tehető” fejlécének, valamint a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény 12/A. § (1) bekezdésének, továbbá a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.309/2015/6. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2016. március 21-én előterjesztett indítványában az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a közúti árufuvarozáshoz, személyszállításhoz és közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése estén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatokról szóló 156/2009. (VII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 5. melléklete szerinti táblázat negyedik oszlopa „bírsággal érintett cselekmény elkövetéséért felelőssé tehető” fejlécének, illetve a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Kkv. tv.) 12/A. § (1) bekezdésének, valamint a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.309/2015/6. sorszámú ítéletének alaptörvény-ellenességét, és semmisítse azokat meg. Álláspontja szerint a támadott rendelkezések, továbbá az ítélet sértik az Alaptörvény jogrendszerrel kapcsolatos R) cikkét, a T) cikk (3) bekezdésében foglalt Alaptörvénybe ütközés tilalmát, a XII. cikk (1) bekezdése szerinti munka és foglalkozás szabad megválasztásához való jogot, a XV. cikk (1)–(2) és (4) bekezdésében foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalmát és a XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot.
- [2] Az indítványozó vállalkozásánál a Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Szentesi Katasztrófavédelmi Kirendeltsége helyszíni ellenőrzést végzett, melynek eredményeképpen az indítványozóval szemben a Korm. rendelet 5. melléklete 5. táblázatának 1. pontja alapján 400 000 Ft bírságot szabott ki. A döntést a másodfokú hatóság helybenhagyta, majd a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2015. november 9-én kelt 10.K.27.309/2015/6. sorszámú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. A közigazgatási per során a bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az indítványozó ügyfélnek minősült-e a hatósági eljárás során, és vele szemben kellett-e kiszabni a közigazgatási bírságot. A bíróság ezzel kapcsolatban megállapította, hogy a Korm. rendelet 5. melléklete 5. táblázatának 1. pontja kimondja, hogy amennyiben a vállalkozásnak nincs biztonsági tanácsadója, a mulasztásért a vállalkozás vezetője felelős, e rendelkezés pedig egyben azt is meghatározza, hogy a hatósági eljárásban ő lesz az ügyfél. Az indítványozó által hivatkozott Kkv. tv. – mely kimondja, hogy bizonyos kivételektől eltekintve a hatósági ellenőrzést végző szervek kis- és középvállalkozásokkal szemben az első esetben előforduló jogsértés esetén bírság kiszabása helyett figyelmeztetést alkalmaznak – hatálya magánszemélyekre nem terjed ki, továbbá e törvény alapján sincs lehetőség a bírságtól való eltekintésre, ha a bírság alapjául szolgáló tényállás megvalósításával emberi élet, testi épség vagy egészség kerül közvetlen veszélybe, a per tárgyául szolgáló ügyben pedig a jogszabálysértések alkalmasak ennek megállapítására, így a kft. esetében sem lenne helye figyelmeztetés alkalmazásának.
- [3] Az indítványozó arra hivatkozik, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezéseknél magánszemélyek és jogi személyek közötti indokolatlan megkülönböztetést alkalmaznak, ami ellentétes az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésében foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalmával, ugyanis a jogi személyekkel szemben lefolytatott hatósági eljárás során első alkalommal észlelt szabálysértés esetén alkalmazható a figyelmeztetés, azonban ha magánszemély vonható felelősségre, akkor a figyelmeztetés a magánszeméllyel szemben ugyan-

azon esetre vonatkoztatva nem alkalmazható. Az indítványozó álláspontja szerint ez nem észszerű, illetve nem biztosítja az egyenlő jogvédelmet. A Kkv. tv. normaszövegéből és indokolásából ugyanis kitűnik, hogy az a kis- és középvállalkozások számára enyhébb, megengedőbb rendelkezéseket tartalmaz, jogsértés esetében is elsődlegesen a jogkövető magatartásra készítés a cél, ezért teszi lehetővé első alkalommal a figyelmeztetés alkalmazását. Azonban a Kkv. tv. bizonytalan tartalommal bír abban a tekintetben, hogy nem határozza meg pontosan a bírsággal érintett személyi kört, ami sérti az egyenlő jogvédelem elvét, illetve ellentétes a normavilágosság követelményével. Mindemellett nemcsak a Kkv. tv. 12/A. §-a, hanem a Korm. rendelet tartalma is bizonytalan, nincs összhangban a Kkv. tv. rendelkezéseivel és az azokban meghatározott jogalkotói céllal, így mindkét jogszabály alkalmazása szubjektívvé válhat. Erre került sor a támadott bírósági ítéletben is, amikor a bíróság ítéletét a hivatkozott jogszabályhelyek szubjektív értékelése és nem a Kkv. tv. indokolásában meghatározott cél szellemiségében hozta meg.

- [4] Az indítványozó indítványának kiegészítésében hivatkozott továbbá – külön indokolás nélkül – az Alaptörvény jogrendszerrel kapcsolatos R) cikkére, a T) cikk (3) bekezdésében foglalt Alaptörvénybe ütközés tilalmára, a XII. cikk (1) bekezdése szerinti munka és foglalkozás szabad megválasztásához való jogra, a XV. cikk (4) bekezdésében foglalt esélyegyenlőségre és a XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való jogra.
- [5] 2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [6] Az Abtv. 56. § értelmében az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem fogadható be, mert nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti tartalmi követelményeknek, nem vet fel ugyanis sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [7] 2.1. Azzal kapcsolatban, hogy ésszerűtlen különbségtétel az, hogy a Kkv. tv. által biztosított kedvezmény nem alkalmazható abban az esetben, ha külön jogszabály nem a kis- és középvállalkozást, hanem kifejezetten annak vezetőjét szankcionálja, az Alkotmánybíróság utal arra, hogy a bíróság ítéletében kimondta azt is, hogy a Kkv. tv. 12/A. § (2) bekezdés a) pontja értelmében egyébként sem lett volna lehetőség a bírság kiszabásának elkerülésére, így a konkrét ügy vonatkozásában nem merült fel sem az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerinti egyenlőségi szabály sérelme, sem a XV. cikk (2) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalom sérelme.
- [8] 2.2. Az érintett jogszabályi rendelkezések értelmezhetőségének kérdése kapcsán az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy nem minősül az Alaptörvényben biztosított jognak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében megfogalmazott jogállamiság és a jogbiztonság alkotmányos követelménye és ekként a jogbiztonságból levezetett normavilágosság követelménye sem. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében megfogalmazott követelményekre hivatkozásnak csak kivételes esetekben – a visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára alapított indítványok esetében – van helye {3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [171]}. Alkotmányjogi panasz esetében az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére mindezek alapján tehát a panaszban foglalt összefüggésben nem lehet alappal hivatkozni, mert az nem alapjogi rendelkezés, vagyis jelen ügyben nem minősül az Alaptörvényben biztosított jognak, amelyre alkotmányjogi panasz alapítható.
- [9] 2.3. Az Abtv. 52. § (1) bekezdésének megfelelően az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Ugyanezen szakasz (1b) bekezdése nevesíti, hogy mikor minősül a kérelem határozottnak. E körben az e) pont szerint a kérelemnek egyértelműen meg kell jelölnie az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért

ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Az indítvány nem tartalmaz határozott kérelmet az Alaptörvény jogrendszerrel kapcsolatos R) cikkére, a T) cikk (3) bekezdésében foglalt Alaptörvénybe ütközés tilalmára, a XII. cikk (1) bekezdése szerinti munka és foglalkozás szabad megválasztásához való jogra, a XV. cikk (4) bekezdésében foglalt esélyegyenlőségre és a XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljárás-hoz való jogra vonatkozóan, ugyanis e körben az indítvány nem tartalmazott indokolást.

[10] 3. Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2016. szeptember 13.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/615/2016.

